

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222205619
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7222205619.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Elišky Har Tzvi a členov senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: T., nar. XX.X.XXXX, N., nar. XX.X.XXXX, L., nar. XX.X.XXXX Q., t. č. v Centre pre deti a rodiny V. - G., G. 1, V., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny V., L. W.. č. X, deti rodičov: N. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom V., F. XX a C. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom V., U. XX, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny V., L. W.. č. X, V. o nariadenie ústavnej starostlivosti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice II., č.k. 17P/87/2022 -151 zo dňa 24.04.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Okresný súd Košice II. začal ex offa konanie o zverenie mal. detí Q. do ústavnej starostlivosti.
- Okresný súd Košice II. ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:
„I. Nariaďuje mal. T. Q., nar. XX.X.XXXX, N. Q., nar. XX.X.XXXX a L. Q., nar. XX.X.XXXX ústavnú starostlivosť v Centre pre deti a rodiny J., Q. č. XX, XXX XX J..“
II. Matku zaväzuje prispievať na výživu mal. T., N. a L. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne na každé z nich, ktoré je povinná uhrádzať vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia Centrum pre deti a rodiny J., Q. č. XX, XXX XX J. počnúc dňom právoplatnosti rozsudku opakovane do budúcnosti.
- Otca zaväzuje prispievať na výživu mal. T., N. a L. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne na každé z nich, ktoré je povinný uhrádzať vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia Centrum pre deti a rodiny J., Q. č. XX, XXX XX J. počnúc dňom právoplatnosti rozsudku opakovane do budúcnosti.
- Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že rodičia mal. detí nemajú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o deti. Matka býva v domácnosti svojej matky spolu s ďalšími osobami, otec nemá stále bydlisko. Deti majú problémy v správaní, vyžadujú zvýšenú starostlivosť a osobitný prístup. Mal. T. je poskytovaná odborná pomoc. Tá bola tiež poskytovaná mal. L..
- Výživné súd určil zo strany rodičov, každému z nich vo výške 30% zo sumy životného minima na každé nezaopatrené dieťa.

5. Proti rozsudku podal odvolanie otec. Má za to, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav a nevykonával navrhnuté dôkazy na preukázanie skutočného stavu. Má za to, že mu je zo strany CDR bránené v kontakte a styku s deťmi, nie je dostatočne informovaný. Poukázal na to, že rodičovské práva mu neboli odňaté. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

7. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal, a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí. Rovnako odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie v svojom rozhodnutí. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. Zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

8. Z obsahu preskúmaného spisu a pripojených spisov je zrejmé, že Okresným súdom Spišská Nová Ves uznesením č.k. 14P/19/2019 zo dňa 1.4.2019 bolo rodičom mal. detí formou výchovného opatrenia uložené napomenutie rodičom, ktorí svojím správaním ohrozujú a narušajú riadnu výchovu mal. detí a bol uložený dohľad nad výchovou mal. T., N. a L., ktorý bol vykonávaný v súčinnosti s Obecným úradom V..

9. Podľa § 54, ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova maloletého dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

10. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správne právnemu záveru, pokiaľ mal za to, že sú splnené zákonné kritériá pre zverenie mal. detí do ústavnej starostlivosti. V konaní bolo preukázané, že deti nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, prípadne do pestúnskej starostlivosti niektorého z príbuzných. Deti majú vážne výchovné problémy, problémy v správaní a je potrebný osobitný odborný prístup pri ich výchove. Rodičia svoje rodičovské povinnosti nezvládajú, napriek uloženým výchovným opatreniam a odbornej pomoci neboli schopní si doposiaľ upraviť ani svoje osobné pomery tak, aby dokázali zabezpečiť osobnú starostlivosť o mal. deti bez toho, aby dochádzalo k ohrozeniu ich zdravého vývoja.

11. Otec v odvolaní poukazuje na to, že nebol zbavený rodičovských práv. Odvolací súd v tejto súvislosti udáva, že pozbavenie výkonu rodičovských práv rodičov nie je nevyhnutným predpokladom pre nariadenie ústavnej starostlivosti. Medzi dôvody nariadenia ústavnej starostlivosti možno zaradiť prípad, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka. O narušení výchovy dieťaťa možno hovoriť vtedy, ak sa v správaní dieťaťa prejavujú vážne nedostatky alebo ak prostredie, v ktorom dieťa žije, vykazuje nedostatky takej intenzity,

že dochádza k narušeniu jeho telesného, citového, rozumového a mravného vývoja. Stupeň narušenia riadnej výchovy dieťaťa musí byť vážny. Ako to vyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, súdy a orgány sociálnoprávnej ochrany prijímali opatrenia za účelom nápravy pomerov v rodine mal. detí, sledovali ich účinnosť a vyhodnotili, že tieto opatrenia k náprave neviedli. Rodičia napriek poskytnutej odbornej pomoci naďalej zanedbávali starostlivosť o mal. deti, nedokázali im zabezpečiť vhodné bytové podmienky. Samotní rodičia požiadali orgán sociálnoprávnej ochrany, aby deti umiestnil v krízovom zariadení, k čomu aj došlo. Príbuzní mal. detí neboli ochotní, resp. nebolo v ich možnostiach zabezpečiť starostlivosť o mal. deti. Rodičia si doposiaľ svoje bytové pomery neupravili a ani nevyvinuli žiadne aktívne kroky vedúce k obnoveniu prirodzeného rodinného života.

12. Odvolací súd zdôrazňuje, že zverenie do ústavnej starostlivosti musí byť považované za dočasné opatrenie v súlade s konečným cieľom, ktorým je zvyčajne obnovenie spojenia biologických rodičov s deťmi. Pokiaľ sa rodičia chcú o svoje deti riadne starať a sú preukázateľne takejto starostlivosti schopní, napríklad tým, že si upravia bytové pomery, bude namieste zrušenie rozhodnutia o zverení detí do ústavnej starostlivosti a návrat detí do prostredia biologickej rodiny. Deti môžu byť zverené aj jednému z rodičov, pokiaľ tento rodič je preukázateľne schopný zabezpečiť starostlivosť o mal. deti na požadovanej úrovni.

13. Otec v odvolaní namieta, že mu je zo strany ústavného zariadenia odopieraný styk s deťmi. Odvolací súd pripomína, že zverenie mal. detí do ústavnej starostlivosti nesmie mať za následok obmedzenie stretávania sa detí so svojimi biologickými rodičmi. Pokiaľ sa otec domnieva, že mu je v styku bránené, má možnosť obrátiť sa na súd s návrhom na úpravu styku.

14. Otec podal odvolanie proti všetkým výrokom rozsudku. Aj keď jeho odvolacie námietky neboli smerované proti výroku o určení výživného, odvolací súd preskúmal aj tento výrok. Súd zaviazal rodičov povinnosťou prispievať na výživu mal. detí v zákonom určenej minimálnej výške, s prihliadnutím na možnosti a schopnosti rodičov. Výživné určené v minimálnej výške je určované v prípadoch, kedy osoba povinná z výživného nedosahuje žiaden príjem, prípadne jej pomery neumožňujú platenie výživného vo vyššej výške zodpovedajúcej oprávneným potrebám mal. detí. Odvolací súd má za to, že súdom určená výška výživného bola určená v súlade so zákonnými kritériami. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V danom prípade nie sú známe žiadne dôvody, pre ktoré by malo byť rozhodnuté inak ako spôsobom vyplývajúcich z § 52 CMP, a preto odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného ani odvolacieho konania.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).